

Akadályozzuk meg, hogy a gyermekek intézménybe kerüljenek!

Nemzetközi fellépés indult annak érdekében, hogy megóvják a gyermekeket, különösen a fogyatékosokkal élőkét attól, hogy intézménybe kerüljenek. Mert minden gyermeknek szüksége van családra – erre hívja fel a figyelmet az az akció, amelyet a University of Leeds szponzorált. Az ehhez kapcsolódóan szervezett kétnapos, szeptember 7-8-án megtartott szimpóziumukhoz a világ számos országából olyan szakemberek csatlakoztak, akik személyes tapasztalataikat osztották meg és megoldásokat mutattak.

„Egyre több tudományos kutatás bizonyítja, hogy minden gyermeknek szüksége van családra az egészséges érzelmi, kognitív és fizikai fejlődéshez. Ma már bizonyítékok vannak arra, hogy minden gyermek élhet biztonságban és boldogulhat a családjában, így minden fogyatékosokkal élő gyermeket, függetlenül attól, hogy milyen támogatásra van szüksége, támogatni lehet és meg kell oldani, hogy szüleivel élhessen. A legtöbb gyermeknek családja van és a szegénység és/ vagy fogyatékoság, valamint a fogyatékosággal kapcsolatos megfélemlítés miatt kerülnek intézetekbe. Ha rendelkezésre áll a családok jogi védelme és támogatása, akkor az új elhelyezéseket le lehet állítani. Ma gyermekek milliói maradnak intézetekben és bentlakásos ellátásban szerte a világon; valószínű, hogy az állami és magánfinanszírozást továbbra is a gyermekek nagy intézményekből kisebb intézményekbe (például csoportotthonokba) költöztetésére fordítják, nem pedig családi alapú gondozásra. Ezért egyértelműsége és harmonizációra van szükség az emberi jogi normák tekintetében. Nagy a kockázata az erőszak, a bántalmazás és a kizsákmányolás bizonyos formáinak, amelyek a gyermekek nem családi, hanem intézményi elhelyezéséhez kapcsolódnak. A lányok és a fogyatékosokkal élő gyermekek különösen veszélyeztetettek az intézményekben. A fogyatékosokkal élő gyermekek gyakran kimaradnak a gyermeknevelési reformprogramokból, a családtámogatási rendszer pedig nem garantálja azokat az ellátásokat, amelyek biztos segítséget adhatnak a szülőknek”- egyebek mellett ezzel indul az a kiáltvány, amely részletesen számba veszi a gyermekeket ért hátrányokat és megoldásokat is bemutat.

A felhíváshoz kapcsolódóan szeptember 7-8-án tartott szimpóziumon ismertetett fellépési szándékhoz -amelyhez a világ minden pontjáról csatlakoztak és cselekvési felhívást fogadtak el- a családi élethez való jog védelmére és az intézményesítés megakadályozására minden gyermek, különösen a fogyatékosokkal élő gyermekek tekintetében, akik túlreprezentáltak az intézményekben. A cselekvésre irányuló felhívás aláírói elismerik az Egyesült Nemzetek Gyermekjogi Bizottságának és az ENSZ Fogyatékos Személyek Jogi Bizottságának iránymutatását, a szülői gondoskodástól megfosztott gyermekekre vonatkozó, nemzetközi emberi jogi normák összehangolása érdekében tett erőfeszítéseikben. Ez a cselekvésre ösztönzés világszerte hozzá kíván járulni a nemzetközi emberi jogi jogszabályok következetes értelmezésének és végrehajtásának előmozdítása érdekében, a fogyatékosokkal élő gyermekek vonatkozásában.

A szimpózium megannyi előadója közül az egyik legérzékletesebb talán Eunice Diaz, mexikói alapítványi vezető előadása volt, aki a fogyatékosokkal élő anyák szülői jogait képviseli hazájában és saját példáján keresztül mutatta be a tragikus helyzetet. Eunice enyhe intellektuális fogyatékosággal él, ma kétgyermekes anyuka. Első gyermekével volt várandós, amikor édesanyjával elmentek a mexikói állami kórházba, ahol azonnal a műtőbe akarták irányítani, abortuszra. Mondták, hogy ők szeretnék ezt a babát, de hiába. Egyetlen állami intézményben sem

engedték, hogy világra hozza kisbabáját, végül magánkórházban szülte meg kislányát. Ma boldog édesanya, de napi szinten tapasztalja az egészségügy hátrányos megkülönböztetését. A webináriumon ehhez kapcsolódóan elhangzott egy megrendítő statisztika is, miszerint ma világszerte a fogyatékossgal élők felét éri szexuális bántalmazás és ugyanilyen arányban kényszerítik őket abortuszra. Csehországban 2012-ig (!!!) ez napi gyakorlat volt.

Magyarországon nincsenek ilyen statisztikák, az viszont tény, hogy a Pszichiátriai Érdekvédelmi Fórum is hosszú évek óta küzd azért, hogy a fogyatékossgal élők, felnőttek, gyermekek emberhez méltó, családiás körülmények között élhessenek. Ne monstre intézményekben, hanem, amennyire lehet, családjukban, vagy kis létszámú közösségekben. Ehhez a maga eszközeivel az Állam is hozzájárul, így pl. az ápolási díj emelésével, illetve a nevelőszülői programmal, ami hazánkban kifejezetten irányadó szándék.

Kun Viktória